

Module 3:

Onlinecommunicatietools

Werkinstrument voor leerkrachten

Korte omschrijving thema

Voor jongeren vandaag is niets zo belangrijk als voortdurend in verbinding staan met hun vrienden, klasgenoten, familie en de wijde wereld in het algemeen.

Dat doen ze niet alleen met behulp van sociale media en e-mail, maar ook met onlinecommunicatietools, zoals WhatsApp, Skype en FaceTime.

Met de module 'Onlinecommunicatietools' willen we uitleggen wat de voor- en nadelen van elke tool zijn, wat ze zo anders maakt dan het klassieke telefoonverkeer en waarop gebruikers attent moeten zijn.

Doelstellingen

Met deze module beogen we volgende doelstellingen:

1. Een overzicht geven van de belangrijkste functies van WhatsApp, Skype en FaceTime, incl. het aanmaken van een account
2. Leren hoe WhatsApp, Skype en FaceTime correct te gebruiken
3. Bewustzijn creëren over de risico's van online communiceren met onbekenden

---

ICT-eindtermen

In deze module komen de volgende ICT-eindtermen aan bod:

- De leerlingen gebruiken ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier.
- De leerlingen kunnen ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren.

Bovendien wordt aandacht besteed aan de eindtermen 'Sociale vaardigheden':

- De leerlingen kunnen zich weerbaar opstellen tegenover leeftijdsgenoten en volwassenen door signalen te geven die voor anderen begrijpelijk en aanvaardbaar zijn.

Doelgroep

- Lager onderwijs derde graad
- Middelbaar onderwijs eerste graad

Benodigheden

- Min. 5 computers / laptops
- Toegang tot internet en webbrowser
- Digg-it-module 'Can you hear me?'

Lesduur

2 lessen (2 x 50')

Vorbereiding

- Computers / laptops opladen
- Klaarzetten van de diggit-module 'Can you hear me?' op interactief bord

Belangrijke begrippen

Hieronder vind je een overzicht van een aantal relevante termen en definities m.b.t. onlinecommunicatietools:

Chatten

Chatten komt van het Engelse 'to chat', wat 'kletsen', 'praten' betekent. Chatten is via internet een gesprek voeren door tussen twee of meer computergebruikers tekst over en weer te typen. Eventueel kunnen de gesprekspartners ook gewoon praten en/of elkaar zien (videochat). Dat hoeft niet wederzijds te zijn, want het hangt ook af van de apparatuur (microfoon, webcam), en of men ervoor kiest die in te schakelen.

Emoji

Het woord 'emoji' komt uit het Japans en betekent letterlijk 'afbeelding' (e) + 'karakter, schriftteken' (moji). Bij toepassingen als e-mail, sms, chat en WhatsApp, waar vaak korte berichten uitgewisseld worden, helpt de emoji om de bedoeling en het gevoel van de 'schrijver' toe te lichten. Sedert 2014 wordt ieder jaar op 17 juli wereldemojidag gevierd, zo gekozen vanwege het feit dat de kalender-emoji (📅) deze dag aangeeft.

GIF

GIF is de afkorting van Graphics Interchange Format. Het is een digitaal afbeeldingsformaat voor korte, bewegende beelden. GIF's zijn rechtenvrij en mogen dus vrij gebruikt worden.

Videogesprek

Een videogesprek of videochat is een variant op het klassieke telefoongesprek, waarbij ook videobeelden gedeeld worden. Zie ook 'Chatten'.

Apple-ID

De Apple-ID van een account is de combinatie van een e-mailadres en een wachtwoord. Je stelt die in als je je Apple-toestel voor de eerste keer gebruikt. Het is de unieke sleutel voor toegang tot bepaalde Apple-functies. Bijvoorbeeld: het downloaden van apps in de App Store of het gebruik van iCloud (om al je beeldmateriaal centraal te bewaren).

App Store

Digitale shop waar je applicaties voor je Apple-product kan kopen. De App Store is beschikbaar op alle Apple-toestellen (iPhone, iPad, iMac).

GooglePlay Store

De GooglePlay Store is de tegenhanger van de App Store van Apple. Het is een digitale shop, waar je apps voor Android-toestellen kan downloaden, Bijvoorbeeld: voor Samsung- of Huawei-toestellen.

Draaiboek

Hieronder vind je een overzicht van het verloop van de les over onlinecommunicatietools:

Deel 1: Introductie

Deel 6: Skype

Deel 2: Conversatiestarters

Deel 7: FaceTime

Deel 3: Een account aanmaken

Deel 4: De belangrijkste functies

Deel 5: WhatsApp

Deel 1: Introductie

Digitaal communiceren kan met verschillende communicatietools. In deze module belichten we drie instrumenten die zeer frequent gebruikt worden om op afstand te communiceren:

1. WhatsApp
2. Skype
3. FaceTime

Deel 2: Conversatiestarters

Leerlingen zijn vaak digitaal heel actief. Het is dan ook belangrijk om hun ervaringen te delen: Wat doen ze online? Wat vinden ze interessant? Wat gaat goed en wat loopt soms fout? Onder begeleiding in klasverband het gesprek op gang brengen is een stap in het digitaal nog wijzer maken van leerlingen. Hieronder vind je een paar vragen als 'conversatiestarters' voor het thema 'Onlinecommunicatietools'.

- Welke apps gebruik jij om online te communiceren met je ouders, familie of vrienden? En gebruik je andere apps voor je ouders dan voor je vrienden?
- Gebruik je altijd video als je online communiceert? Wanneer wel/niet?
- Hoe vaak bel je nog met iemand zonder een app te gebruiken? Waarom wel/niet?

Deel 3: Een account aanmaken

Korte omschrijving

Om WhatsApp, Skype en/of FaceTime te gebruiken heeft elke gebruiker een account nodig. We overlopen de verschillende stappen die je moet volgen voor de drie instrumenten.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Opdracht: Zoek uit welke stappen je altijd moet doorlopen om een account aan te maken.	Werk in groepjes + klassikale bespreking	

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Elke tool verschilt wat qua aanpak, maar in het algemeen heb je deze vijf stappen nodig om een account aan te maken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. WhatsApp en Skype moeten eerst gedownload worden in de App Store of GooglePlay Store. FaceTime staat automatisch op alle Apple-toestellen. 2. Daarna moet je je gegevens ingeven. Voor WhatsApp is dat alleen je telefoonnummer, voor Skype ook je naam en voornaam en voor FaceTime je Apple-ID (zie ook 'Belangrijke begrippen'). 3. Dan is het tijd om een gebruikersnaam te kiezen. FaceTime gebruikt automatisch je naam; voor WhatsApp en Skype gebruik je gewoon je eigen naam, zodat mensen je ook makkelijk herkennen. 4. Vervolgens moet je voor Skype een sterk wachtwoord ingeven van minstens 6 tekens, met minstens 1 cijfer en letter. Voor WhatsApp heb je geen wachtwoord nodig. FaceTime is beveiligd dankzij je Apple-ID. 5. Ten slotte moet je in WhatsApp en Skype een cijfercode ingeven, die je per sms ontvangen hebt. Voor FaceTime hoef je niks meer te doen. <p>Als bijlage vind je per instrument een volledig overzicht van de gevraagde gegevens.</p>	<p>Klassikaal aanvullen van het overzicht met de drie instrumenten (interactief)</p>	<p>Bijlage 1</p>

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Tips:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het is belangrijk om goed na te denken over de keuze van een naam voor je account om serieus genomen te worden. Je zal deze account vast nog een tijdje gebruiken. Let er dus op dat de naam niet te kinderachtig of moeilijk te schrijven is. 2. Een 'sterk wachtwoord' bestaat uit een unieke combinatie van cijfers, letters en speciale tekens die moeilijk te achterhalen is. Absoluut te vermijden zijn bijvoorbeeld je eigen naam en/of geboortedatum, opeenvolgende cijfers als '1234', letterreeksen als 'abcdefg' of eenvoudigweg het woord 'wachtwoord'.	Klassikaal	Tool voor leerkrachten 'Veiligheid op het Internet'

Deel 4: De belangrijkste functies

Korte omschrijving

Elk instrument heeft zo zijn eigen functies. Kan je videogesprekken voeren? Kan je foto's of video's versturen? En is het mogelijk om online te communiceren zonder internetverbinding?

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de belangrijkste functies van WhatsApp, Skype en FaceTime.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Quiz: Vul de tabel samen met je klasgenootjes aan.	Werk in groepjes	Bijlage 2

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: Aan de hand van de tabel als bijlage 3.</p> <p>V: Kan je de tools zowel op je computer als op je smartphone gebruiken?</p> <p>A: Skype, WhatsApp en FaceTime bestaan zowel als app als in een desktopversie. FaceTime kan je wel alleen op laptops en computers van Apple gebruiken.</p> <p>V: Werken de tools ook zonder internet?</p> <p>A: Voor alle drie heb je een dataverbinding nodig.</p> <p>V: Kan je iemand blokkeren als je er niet (meer) mee in gesprek wilt gaan?</p> <p>A: Dat kan op alle tools.</p> <p>V: Kan je videochatten?</p> <p>A: Ook dat kan met alle tools.</p> <p>V: Kan je tekstberichten sturen?</p> <p>A: De drie tools beschikken over die functie.</p> <p>V: Kan je foto's of video's doorsturen?</p> <p>A: Dat is mogelijk met zowel WhatsApp, Skype als FaceTime.</p>	<p>Klassikaal</p>	<p>Bijlage 3</p>

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Tips:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ook online geldt de regel dat je het best niet praat met een vreemde. Laat je nieuwe contacten dus door je ouders checken en blokkeer iemand als je er geen goed gevoel bij hebt of als je die persoon niet (goed) kent. 2. Wees er altijd van bewust dat WhatsApp, Skype en FaceTime data verbruiken. Geen probleem als je op wifi zit, maar als je surft op het 3G- of 4G-netwerk, dan verbruik je data en moet je je dataverbruik goed in de gaten houden. 3. De desktopversies van WhatsApp en Skype zijn handig als je niet altijd je smartphone bij de hand hebt of als je veel tekst moet typen.	Klassikaal	

Deel 5: WhatsApp

Korte omschrijving

Sms is vandaag niet langer het favoriete middel om tekstberichten te sturen. Dat gebeurt tegenwoordig vooral via WhatsApp. In tegenstelling tot sms verloopt de communicatie niet langs een telefoonverbinding, maar via het internet. 100% digitaal, met andere woorden.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Vraag: Wie gebruikt WhatsApp? Waarvoor gebruik je WhatsApp vooral? Vertel eens wat je leuk vindt aan WhatsApp.	Interactief moment klassikaal	
Uitleg: Met WhatsApp kan je volledig digitaal: <ul style="list-style-type: none"> - Één-op-één gesprekken doen. - Groepsgesprekken doen. Je kan groepen volgens thema aanmaken. Bijvoorbeeld je dansgroep of iedereen die samen wil leggen voor een cadeau. Voeg nooit iemand toe aan een groep die daarmee niet heeft ingestemd. - Zowel audio- als videogesprekken doen. Tijdens deze gesprekken kan je ook telkens GIF's, filmpjes en geluidsfragmenten delen.	Klassikaal	Bijlage 4

Deel 6: Skype

Korte omschrijving

Skype wordt voornamelijk gebruikt voor videogesprekken, bijvoorbeeld om te praten met een neef die in het buitenland woont of met oma die naar een serviceflat is verhuisd.

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
Opdracht: Maak een Skype-account aan met je e-mailadres van school. Welke stappen moest je doorlopen?	Werk in groepjes aan de computer + afronden klassikaal	Computer
Uitleg: <ol style="list-style-type: none"> 1. Je kan inloggen op Skype met een Outlook-account of je kan een nieuwe account aanmaken. 2. Daarna test Skype je microfoon en camera (webcam). Hiervoor moet je aanklikken dat je toestemming geeft. 3. Als je contacten wil toevoegen, typ je hun namen in de zoekbalk bovenaan links. Je kan een gesprek starten zodra ze je verzoek aanvaarden. 4. Ga naar 'Gesprekken' om een videochat op te starten. 5. Klik nu op de juiste naam om je (video)gesprek te starten.	Klassikaal	Bijlage 5

Deel 7: FaceTime

Korte omschrijving

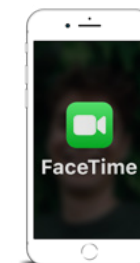
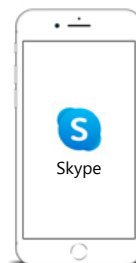
FaceTime is een applicatie van Apple, die vergelijkbaar is met Skype. Het is makkelijker te gebruiken en sneller dan Skype. Het enige nadeel is dat het enkel kan worden gebruikt met een Apple-toestel (iPhone, iPad, iMac).

Stap voor stap

Inhoud per stap	Werkvorm in de klas	Media
<p>Uitleg: FaceTime werkt bijna op dezelfde manier als Skype, maar is alleen makkelijker te gebruiken en sneller. Een belangrijk nadeel: FaceTime werkt alleen op Apple-toestellen. Zo gebruik je het:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Klik op het FaceTime-icoon op je 'Home'-scherm. 2. Klik daarna op de naam van de persoon die je wil bellen om het gesprek te starten. Voor een videogesprek klik je op het camera-icoon in plaats van het telefoonicoon. 3. Klik op de '+' om iemand anders op te bellen. 4. Als je het nummer van de persoon die je wil bellen nog niet opgeslagen hebt in je contacten, typ je het nummer dat je zoekt bij 'Aan'.	Klassikaal	Bijlage 6
<p>Vraag: Kunnen we nu de tabel met de verschillende functies aanvullen, zonder spieken?</p>	Klassikaal	Bijlage 2 en 3

Bijlagen

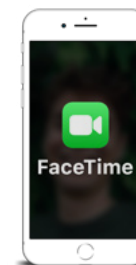
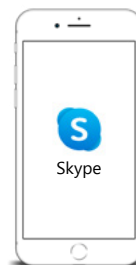
1.

1	Moet je 't downloaden?	Ja!	Ja!	Bij Apple staat FaceTime er automatisch op
2	Voer je gegevens in	Telefoonnummer	Telefoonnummer, naam en voornaam	Inschrijven met je Apple-ID
3	Kies je gebruikersnaam	Gewoon je naam is het beste, dan weten anderen wie je bent	Gewoon je naam is het beste, dan weten anderen wie je bent	FaceTime gebruikt automatisch je naam
4	Kies een sterk wachtwoord	Voor WhatsApp is er geen wachtwoord	Minstens 6 tekens, met minstens 1 cijfer en letter	Niet nodig
5	Moet je bevestigen?	Je krijgt via sms een cijfercode, die je moet invoeren in WhatsApp	Idem als WhatsApp	Ook dit is niet nodig

Bijlagen

2.

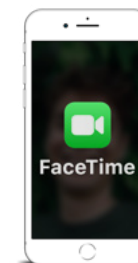
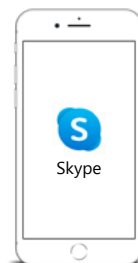

1	Waar gebruik je 't?			
2	Kun je 't gebruiken zonder internet?			
3	Kun je iemand blokkeren?			
4	Kun je videochatten?			
5	Kun je tekstberichten sturen?			
6	Kun je foto's of video's sturen?			

Bijlagen

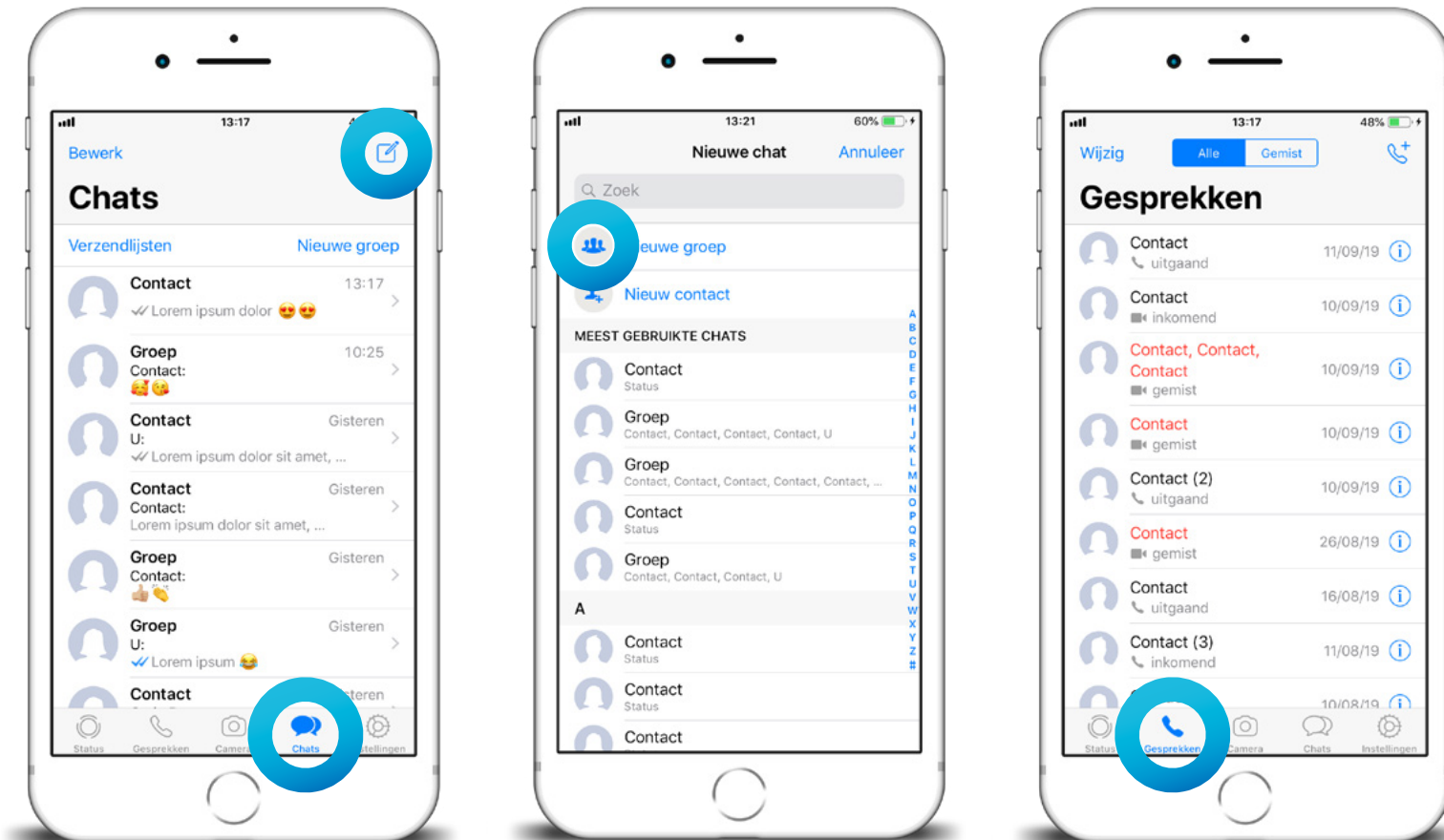
3.

1	Waar gebruik je 't?	Op je computer én op je smartphone	Op je computer én op je smartphone	Alleen op Apple-toestellen (iPhone, iPad & Mac)
2	Kun je 't gebruiken zonder internet?	Werkt alleen met wifi of mobiel internet	Idem hier!	Helaas pindakaas, ook hier!
3	Kun je iemand blokkeren?	Yes	Absoluut	Zeker
4	Kun je videochatten?	Ja	Reken maar	Ja x 3
5	Kun je tekstberichten sturen?	Dat ook!	Of course!	Zeker weten!
6	Kun je foto's of video's sturen?	Natuurlijk!	Of course!	Zeker weten!

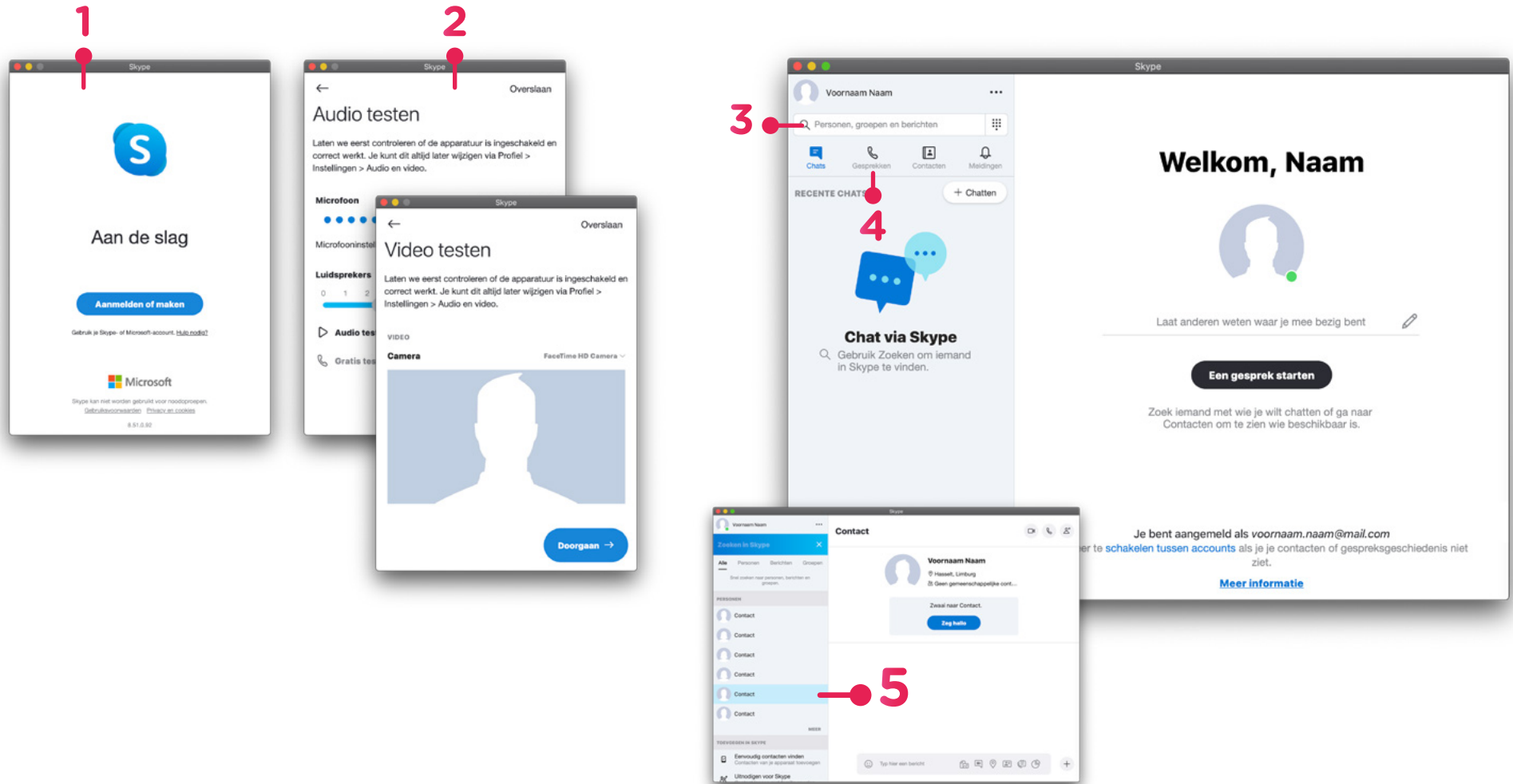
Bijlagen

4.

Bijlagen

5.

Bijlagen

6.

